

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravištvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-ogerske dežele:
celoletno K 25—
polletno K 12.50
četrtletno K 6.80
mesečno K 2.10
Za **Nemčijo:**
celoletno K 28—
za vse druge dežele i. Ameriko K 30—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas (insetate)** se plačuje od četverostopne petit vrste po 12 h, za večkratno natis primeren popust.
Posamezna št. stane 10 h.

Štev. 162.

Telefonska številka 85.

Celje, v torek, dne 20. julija 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

Govor dr. Antona Božiča na javnem ljudskem shodu Narodne stranke v Središču dne 18. julija t. l.

Poročali smo včeraj, da so priredili središki pristaši narodne stranke veliki ljudski shod pod milim nebom. Na shodu sta govorila dež. poslanec dr. Vekoslav Kukovec o političnih, dr. Anton Božič pa o gospodarsko-političnih vprašanjih, tikajočih se posebno kmetijstva. — Dr. Anton Božič govoril je nekako takole:

Cenjeni zborovalci! Gospodarstvo na Spodnjem Štajerskem se nahaja v zelo slabem položaju. — Čutimo še posledice lanske slabe letine in sicer vsi, kmetje, obrtniki, trgovci in drugi stanevi. — Letos se stanje kmetijstva ne more nič kaj zboljšati, akoravno letina splošno ne kaže slabo.

V izboljšanje razmer kriči vse po državni pomoči. — Od države se zahteva popolna odpomoč. — Pravim, da je čisto v redu, ako zahtevajo kmetje, da jim priskoči v težkih časih boja za obstanek na pomoč država, katere glavni steber so in kateri dajejo krvni in denarni davek. Država ima veliki interes na prospevanju trdnega srednjega kmetijskega stanu in mora zategadelj z vsemi sredstvi delati na to da si kmečki stan ohrani, pomnoži in ojači.

Tudi od državnih poslancev zahteva naše kmetijstvo krepkega, izdatnega zastopstva kmetijskih interesov. — Besede, polne bridke ironije pa mi prihajajo na jezik, ako pomislim, kako v tem oziru slovenski kmet sam za sebe skrbi. — Večina slovenskih poslancev, državnih in deželnih, pripada klerikalni stranki. — Klerikalna stranka na Kranjskem, takozvana Slovenska ljudska stranka ima v rokah vse kmečke mandate. — Štajerska „Kmečka zveza“,

na kateri ni nič kmečkega razven imena, si je pri zadnjih državnozbornih volitvah pridobila večino mandatov in le dva mandata pripadata narodni stranki, en mandat pa stranki združenih Slovencev — to je mandat dr. Ploja. — Moram reči, da se poslanca narodne stranke Roblek in Ježovnik in poslanec dr. Ploj zelo trudijo, da bi dosegli za kmetijstvo kar največ ugodnosti in podpor od države. — V kolikor se jim je dosedaj to posrečilo, veste sami najbolj in jaz moram le izjaviti, da imam za svojo osebo utis, da trud teh treh za naše kmetijstvo res vnetih mož ni bil zastonj. — Nastopili so vedno odločno za koristi svojih volilcev ter se vedno dosledno držali kmečkega programa, na katerega so bili izvoljeni.

Večina slov. poslancev je torej klerikalna. — Naše kmečko volilstvo je sedlo klerikalni stranki na limanice in sedi še danes na limu, akoravno bi moralo izprevideti, da se klerikalna stranka iz kmetijstva le norčuje, da imajo njeni kolovodje pač polna usta zlatih obljub, da pa delajo naravnost proti kmečkim koristim, zanašajoči se na preveliko zaupljivost in pozabljenost svojih volilcev. V svesti sem si, da sem izrekel zelo hudo obdolžitev nasproti klerikalni stranki. Zato moram to obdolžitev dokazati. — Spominjam Vas, cenjeni zborovalci, na pogodbo z Ogrsko. O tem se je že mnogo govorilo, pa spomnitise je treba tega vsakokrat. kadar se hoče govoriti o neodkritosrčnosti in nepoštenosti klerikalne politike. — Pred državnozbornimi volitvami prisegli so klerikalni poslanski kandidati dr. Korošec, dr. Benkovič, Rožkar in drugi na agrarni program kmečke zveze ter so z velikim zanosom volilcem sveto obljubljali, da bodo glasovali za gospodarsko ločitev Avstrije od Ogrske. — Ni preteklo leto dni po izvolitvi, in glasovali so klerikalni poslanci za na-

godbo z Ogrsko in stem tako oškodovali svoje kmečke volilce glede živinoraje glede vinogradništva in glede gospodarstva sploh. — Po nagodbi z Ogrsko so prišle na dnevni red poslanske zbornice pogodbe z balkanskimi državami. — Te pogodbe ne pomenijo niti tisočinko one škode za avstrijsko kmetijstvo, posebno še za slovensko kakor nam jo dela nagodba z Ogrsko. — Dokaz temu, da so se ogrski kmetovalci, ki so še hujši agrarci nego mi, izrekli za te trgovinske pogodbe. — Za svojo osebo stojim sicer kot agrarec glede pogodb z balkanskimi državami na odklonljivem stališču, moram pa povdarjati, da ne razumem nedoslednega stališča klerikalcev, ki se proti tem pogodbam tako npirajo, med tem ko so glasovali za nagodbo z Ogrsko. — Po nagodbi z Ogrsko so dovolili Ogrom, da smejo prosto in brez vsake carine uvažati v Avstrijo svojo živino, svoje vino, svoje poljske pridelke. — Ogrji uvažajo povprečno na leto do 286 tisoč goved in do 449 tisoč svinj v tostransko polovico brez vsake carine. — Temu se klerikalni niso uprli. Upirajo se pa proti Srbom, ker se jim hoče dovoliti po novi pogodbi uvoz zaklane živine, ki ne znaša niti deset odstotkov ogrskega uvoza! — Rekel bi upravičeno: proti slonu se klerikalci niso bojevali, proti muhi pa streljajo s kanoni. — (Živahno odobravanje).

Ko so sklepali klerikalci nagodbo z Ogrsko, — nekako ob tistem času je bil sklenjen tudi vinski zakon, ki je za naše vinogradništvo zelo velike važnosti, ker varuje vinsko produkcijo s prepovedjo narejanja umetnih vin. — Ta zakon bi imel tem večji pomen za nas, ako bi se ob priliki nagodbe, če se je že morala skleniti, dosegel enak zakon za Ogrsko. Ako so klerikalci že hoteli, da se pogodba z Ogrsko sklene, potem bi morali zatevati, da se na Ogr-

skem poprej sklene zakon o varstvu vinske produkcije in sicer tak zakon, kakor se je pri nas sklenil. Tega pa klerikalci niso zahtevali, zadostovale so jim neke obljube, ki še do danes niso izpolnjene. Vsled pogubne politike klerikalcev roma sedaj dannadan tisoče hektolitrov ogrskega naravnega in spačenega vina na avstrijska tla po sramotno nizkih cenah, naš vinogradnik pa svojega pridelka ne more prodati in ima polne kleti, pa prazne žepe.

Pa vzlic tej pogubni, naravnost škodljivi klerikalni politiki je naš kmet po večini klerikalen! Ali morete to razumeti? Tepejo ga lastni voditelji — pa on molči in se ne zgane ter jim služi naprej, kakor so pokazale ravno minule deželnozbornske volitve!

Spoštovani zborovalci! Pred nekaj dnevi ste imeli priliko opazovati klerikalce na delu za koristi svojih kmečkih volilcev. — Avstrijski parlament ima dela čez glavo. Predloga o socialnem zavarovanju, predloga o lokalnih železnicah, predloga o melioracijskem zakladu, predloga o centralni vnovčevalnici za govejo živino, predloga o zatiranju živinsko-kužnih boleznij in še mnogo drugih za kmetijstvo neizmerno važnih predlog čaka rešitve. — Pa klerikalnim poslancem se ni zljubilo dela, kernjih vodja dr. Šusteršič dosedaj še ni minister. Uvedli so na lastno pest obstrukcijo ter preprečili vsako uspešno delo, prej pa so izkazali zaupanje isti vladi, katero so hoteli sedaj strmoglaviti, ker so pripustili državni proračun ter na ta način vladi omogočili daljni obstoj — Ker dr. Šusteršič ni minister, zato kmet — trpil!

Še hočete. cenjeni zborovalci, — več dokazov za nepoštenost in škodljivost klerikalne politike?

LISTEK.

Mladi kralj.

Pravljica. Spisal Oskar Wilde. — Iz angleščine prevel T. A. L.

Bila je noč pred dnevom njegovega kronanja. Mladi kralj je bil sam v svoji čudežno lepi spalnici. Njegovi dvorniki so že odšli sklanjaje po ceremonijelni šegi glave do tal. Prišli so vsi v veliko dvorano kraljevega gradu, da sprejmejo zadnja navodila dvornega ceremoniarja. Saj jih je bilo med njimi, ki se še vedno niso gibal dosti prisiljeno. Da kaj takega pri dvorjanih ni mala pregreha, o tem ni treba govoriti.

— Deček — bil je še deček šestnajstih let — in bil žalosten, da so odšli. Nalahko se je oddahnil, se vrgel v mehke, vezane blazine svojega ležišča in počival žarečih oči, odprtih usten, podoben rjavemu gozdnemu favnu ali mladi gozdni živali, ki so jo lovci ravno ujeli.

Saj so bili ravno lovci, ki so ga našli, skoro slučajno, ko je hodil boso-

pet s piščalko v roki za čredo revnega kozjega pastirja. Ta ga je vzredil, in fant ga je imel za očeta. Ali bil je otrok edine hčere starega kralja. Rodila ga je v tajnem zakonu z možem, ki njej daleč ni bil enak po rojstvu. Nekateri so govorili, da je bil tujec, ki si je s čarobno igro na lutnjo osvojil ljubezen mlade kneginje. Drugi so govorili o umetniku iz Rimina, ki mu je princezinja mnogo, mogoče preveč časti izkazovala in ki je nenadoma izginil iz mesta, ne da bi dokončal v stolnici svoje delo. Otroka pa so komaj teden dni starega vkradli njegovi materi, ko je spala, in ga dali v oskrbo pri prostemu kmetu in njegovi ženi, ki sta brez otrok živela v oddaljenem delu gozda, več kot dan ježe iz mesta.

Žalost, ali po trditvi dvornega zdravnika, kuga ali, kakor so mnogi ugibali, hiter italjanski strup podan v čaši dišečega vina, je umoril mlado, blede mater tisto uro, ko se je prebudila iz spanja. In ko je zvesti sel, ki je odnesel dete na svojem sedlu, stopil s svojega trdnega konja in trkal na vrata pastirjeve kočje, so spuščali telo

princezinje v odprt grob, izkopan na pustem pokopališču zunaj mestnih vrat. V grob, kjer je, po govorici, ležal že drug mrlič: mlad mož, tuje, čudovite lepote, roke na hrbtu zvezane z zavozljano vrvjo in prsi ranjene z mnogimi rdečimi ranami.

Tako vsaj se je glasila povest, ki so si jo ljudje šepetaje zaupali. Gotovo je, da je stari kralj, ležeč na smrtni postelji, poslal po dečka, bodisi, da se je kesal svojega greha, ali pa tudi samo, ker ni hotel, da bi kraljestvo prišlo v roke človeku, ki ni bil njegovega rodu. In vpričo svojih svetovalcev je imenoval dečka svojim dedičem.

In bilo je, kot da se je dečka od prvega hipa tega imenovanja lotila ona čudna pijanost lepote, ki je pozneje tako mogočno uplivala na njegovo življenje. Njegovi spremljevalci, ki so ga vodili skozi vrsto soban, zanj pripravljenih, so mnogokrat govorili o vsikriku radosti, ki se mu je vtrgal od usten, ko je zagledal dragoceno nakitje in bogata oblačila, ki naj bi jih nosil posej in o skoro divjem veselju, s katerim je vrgel od sebe raskav usnjen

jopič in svoj plašč iz surove volne. V časih je seveda pogrešal zlate prostosti v gozdu in vedno je bil pripravljen jeziti se na mučni ceremonijel, s katerim so na dvoru zapravljali toliko časa. Krasna palača, imenovali so jo „Joyense“, katere gospodar je bil sedaj, se mu je zdela kakor svet, nalašč ustvarjen njemu v radost. In če je le mogel, je ušel iz posvetovalnice ali sprejemnice in bežal po širokem stopnjišču, kjer so stali levi iz zlata, kjer so bile stopnjice iz svetlega porfirja in stopal je od prostora do prostora, od hodnika do hodnika, kot človek, ki si išče v lepoti olajšave svoji žalosti, ozdravljenja boleti.

Na teh potovanjih, kakor jih je rad imenoval — in zanj so bila v resnici potovanja po deželi čudes — so ga spremljali često paži ozkih bokov, plavih las, v svojih širokih plaščih okrašenih z veselo plapolajočimi trakovi. Še večkrat pa je ostajal sam. Bliskovit instinkt, razodetju enak, mu je odkril, da se skrivnostim umetnosti priučil najbolj na skrivnem in da se lepoti kakor pač tudi modrostim hoče samote

Poglejte še malo okoli sebe. — Kaj pa delajo ti klerikalni politiki in njih oprode doma? Ali doma delajo za prosep kmetijstva, za napredek našega gospodarstva? — Kaki so v državnem zboru, taki so doma. — Vse, kar le količkaj diši po naprednosti, vse kar hočejo ustvariti in kar ustvarijo naprednjaki, pristaši narodne stranke, vse pobijajo klerikalci s tako ljutostjo in besnostjo, kakor bi se moglo pričakovati le od naših najhujših narodnih nasprotnikov, nikdar pa od sorojakov. — Našim posojilnicam in hranilnicam, ki so v tihem delu pospeševale in pospešujejo naše gospodarstvo, so ustanovili zaporedoma klerikalne proti-posojilnice, naganjali v te svoje ljudi, obrekovali in napadali na naše, da bi jih čem prej uničili. — Ker so naše posojilnice trdne, se jim do sedaj to izdajalsko delo ni posrečilo. Izmislili so si drugo, namreč zanesti v naše posojilnice strankarski razdor, vreči načelstva in dobiti na ta način posojilnice v svoje roke. Da pri tem trpi ugled naših posojilnic, da zgubijo vsled teh bojov kredit, zaupanje ljudstva, to tem pristnim rodoljubom nič mar. — Kolikim napadom je izpostavljena Zadruga Zveza v Celju od strani klerikalcev, vam je znano. — Vprašam vas, je to delo za blagor in napredek našega kmečkega ljudstva? — To je delo klerikalne objestnosti in gospodstvaželjnosti, škodljivo in protikulturno delo.

Ustanovili smo v Celju vinarsko zadrugo pod imenom: „Prva južnoštaj. vinarska zadruga v Celju“. — V načelstvu sedijo poleg naprednjakov tudi pristaši kmečke zveze, najboljši dokaz, da nam pri ustanovitvi ni šlo za strankarsko politiko, ampak samo za pomoč in gospodarski napredek našega vinogradništva. — Ker pa v načelstvu klerikalci nimajo večine, ker tam ne gošpduje ne Benkovič in ne dr. Korošec, zato so nas začeli napadati in blatiti, hoteč nam zadrugo vničiti. Vprašam, je to delo za povzdigo in napredek našega vinarstva?

Vkljub vsem napadom od strani klerikalcev naša vinarska zadruga lepo uspeva in imam trdno upanje, da bo iz malih začetkov postala prodajno središče za naša štajerska vina.

Ustanovili smo v Celju in v bližnji in daljni okolici Celja mlekarne zadruga z mlekarne centralo v Celju. Namen imamo, pomoči spodnještajerskemu kmetu do rednih stalnih dohodkov. Zadruga so ustanovljene, pravila registrirana in imam trdno upanje, da bodo mlekarne v jeseni poslovale ter odile blagoslov našemu kmetijstvu. —

Marsikatera čudna povest je šla tisti čas od ust do ust. Pripovedovali so, kako je rejen župan prišel govorit v imenu meščanov čudovito okinčan in okrašen nagovor in našel dečka na kolenih, zamaknjena v veliko sliko, došlo ravno iz Benetk, ki je bila videti, kakor da oznanja službo novim bogovom. O drugi priliki so ga pogrešali mnogo ur in ga našli še le po dolgem iskanju v mali izbi v enem severnem grajskih stolpov, ko je gledal ves zamaknjen v grško gemo, v katero je bila vrezana postava Adonisa. Videli so ga, kakor se je govorilo, kako je vroči ustni pritiskal na marmorna senca stare sohe, ki so jo bili izkopali v reki pri zidanju kamenitega mosta in ki je nosila za napis ime bitinskega sužnja Hadrijanovega. In dolgo noč je prečul s tem, da je občudoval čar lunine svetlobe na srebrni sliki Endimijona.

Vse, kar je bilo čudovitega in dragocenega, je uplivalo nanj s prevelikim čarom. V svojem ognju, da bi si zagotovil posest vsega tacega, je razposlal

Tudi ta ustanova klerikalce boli, če ravno smo tudi tukaj bili popolnoma objektivni ter klerikalcev nismo izključili. Pa klerikalci bi ne bili sami sebi dosledni, ako bi ne pobijali tudi te ustanovitve.

Vprašam: ali ne vidi ljudstvo tega nad vso mero škodljivega dela klerikalcev? In če ga vidi, — ali ni naše ljudstvo toliko močno, da bi te pijavke na našem narodnem telesu, te grobkope našega blagostanja in naše bodočnosti odstranilo in zamašilo usta tem narodnim škodljivcem? Prišel bo čas, zborovalci, ko bo ljudstvo izpregledalo in naredilo račun z njimi. Mi pa bomo šli naprej po poti koristnega dela za naše ljudstvo, — dobro vedoči, da nam narodovo priznanje ne izostane. Narodna stranka je v prvi vrsti kmečka stranka. Iz ustanovitve novih prepotrebni posojilnih in hranilnih zavodov, iz ustanovitve vinarske zadruga ob času, ko je bilo in je naše vinogradništvo najbolj potrebno pomoči, iz ustanovitve mlekarških in drugih zadrug, iz ustanovitve različnih kmetijskih združnic po Spodnjem Štajerskem, iz nešteti poučnih gospodarskih shodov naše stranke se lahko prepričate, da stranka svoj gospodarski program izvršuje in da dela vstrajno naprej. Ne obešamo našega dela na veliki zvon kakor klerikalci, smemo pa pričakovati, da se delo stranke povsod brez uvažuje in odobrava.

Govornik je nato razpravljal o bodočem delu kmečkih poslancev v državnem in deželnem zboru, je našteval in razlagal najvažnejše in najnujnejše zahteve kmetijstva in zaključil svoj govor tako-le:

O našem bodočem podrobnem gospodarskem delu govoriti, se mi za danes ne zdi umestno. Kajti klerikalci prežijo, da bi nam gospodarsko delo še v kali zadušili in onemogočili ali pa pred nami ustanovili enako podjetje, kakor bi ga mi nameravali ustanoviti. — Povem Vam lahko le toliko, da bo se tudi za vaše vinogradništvo poskrbelo, da je v našem programu tudi povzdiga Vaše živinoreje. Ostanite zvesti stranki, podpirajte njeno vodstvo, delajte z nami z vso vnemo in z mladeniškim navdušenjem v prosep našega kmetijstva, v duševni in gospodarski napredek vaš in našega celokupnega naroda!

Politična kronika.

O Klerikalni shod v Ljubljani je bil tako teatralno aranžiran, da sedaj lahko tudi slepci vidijo, s kakimi sredstvi in sredstveci se dela popularnost

mного kupcev: nekatere mešetarit za jantar s surovimi ribiči severnega morja, druge v Egipt poiskati onih zelenih, čudežnih tirkizov, ki jih je najti le v kraljevih grobovih in ki imajo baje čarovne moči; zopet druge v Perzijo nakupovat svilenih preprog in barvanih posod; druge v Indijo kupovat tančice in rumene slonove kosti, cejlonskih opalov in zaponk iz nefrita, santalovega lesa, sinjega emajla in ogrinjal iz fine volne.

Kar pa mu je delalo največ opravka, je bila z zlatom pretkana kraljevska obleka, krona okrašena z rubini in žezlo z finimi bisernimi vrstami in obročki. Na to je tudi sedaj mislil, to noč, ko je počival naslonjen na svojem bogatem ležišču in gledal na veliko smrekovo poleno, ki je samo sebe požiralo na prostem ognjišču v plapolajočem ognju. Narise kraljevske oprave, ki so jih napravile roke najslavnejših umetnikov tistega časa, so mu predložili že pred mnogimi meseci in ukazal je, naj trop rokodelcev dela dan in noč, da jih izvrši, in naj preiščejo ves svet za bi-

slavnega voditelja klerikalne stranke g. dr. Šusteršiča. Mož, ki je vlado tako „slavno“ premagal, je to pot po tej „najslavnejši“ in najbolj „junaški“ njegovih zmag potreboval melodramatičnih efektov, cvetliškega dežja in narodnih himen, da bi dale njegovi „zmagi“ tem večji relief. Prof. Jarc je dal tem klerikalnim državnozbornim junakom ime „kozaki jugoslovanske misli“. To ime naj jim ostane. Kozaštvo je namreč totalno propadlo in ni drugega kot slepo orožje v rokah ruske vlade, katera je rabi danes proti ruskim naprednjakom in boriteljem za rusko svobodo v obrambo samoderštva, jutri proti perzijskim nacionalcem in v obrambo šahovega despotizma. Tako so tudi klerikalni „kozaki“ pripravljani vsak hip zadušiti jugoslovansko misel ter se zvezati v ta namen z vsakim, z vlado, z Luegerjem, Liechtensteinom, Mery del Valom in Aehrenthalom, ako jim le kakorkoli pomagajo uresničiti njih idejal nadvlade ali boljše rimsko-klerikalnega samoderštva v „veliki jugoslovanski državi od Soče do Drine, od Drave do Jadranskega morja“, kakor emfatično deklamuje dr. Šusteršič. Da bi v tej državi ne bilo mesta za jugoslovansko misel, o tem ne bo dvomil, kdor pozna te „kozake“. Veseli nas pa, da je klerikalni gospod Jarc dal svojim somišljenikom in soboriteljem za nadvlado Rimstva nad Jugoslovanstvom prave ime — pri tem ostanemo. O tem, kar je hetman teh črnih kozakov govoril, ni treba na dolgo poročati. Soditi hočemo le nekoliko markantnejših mest. Gororeč o uspehih obstrukcije, je dejal: „Tako smo dosegli, da je vlada morala iti s praznimi rokami na počitnice.“ (Kaj ste pa vi prinesli slovenskemu narodu z Dunaja s seboj? Odgovorite na to brez zavijanja in brez sofistike.) Nadalje pravi dr. Šusteršič: „Sedaj, ko smo dosegli svoj namen in je državni zbor zaključen, vlada slika položaj tako, kakor bi bila ona zmagala in bi mi bili tepeni.“ Kako je mogoče slavno „zmago“ prelagati v poraz? Tega bi tudi Bienertova vlada ne mogla; če je pa to mogoče, je to obenem dokaz za to, da „zmaga“ ni bila posebno sijajna. „Upije tisti, ki je dobil klofnte“, je dejal Šusteršič. Mi konstatiramo, da klerikalci najbolj upljejo, torej... Dr. Šusteršič je govoril nadalje o bosanski banki, zagovarjal je Bienertova, češ, da on ni toliko kriv ko Bilinjski, da je bila ta banka osnovana itd. Na jesen se bodo klerikalci z Bienertom pobotali, če odpravi možnost odušitva v Bosni, če pa ne, bodo obstruirali naprej. Za ministerskimi portfelji se kle-

seri, vrednimi njihovega dela. Videl se je v duhu, kako stoji v žarečem kraljevskem oblačilu pred velikim oltarjem v stolnici. In smehljal je zaigral na njegovih mladih ustnicah in užgal svetle plamene v njegovih temnih, gozdnih očeh.

Črez nekaj časa je vstal, se naslonil na izrezljano steno kaminovo in se ozrl po medlo razsvetljeni sobani. Stene so bile prevlečene z bogatimi vezeninami, ki so predstavljale triumf lepote. En kot je izpolnjevala visoka omara, okrašena z ahatom in lazurjem in oknu nasproti je stala čudovito izdelana omara z lakiranimi, lesenimi vratci, z zlatom oprášena in z zlatom okrašena; na njej so počivale benečanske čaše iz tenkega stekla in vrč iz temnožilastega oniksa.

Spretne igle so nametale na svilene odeje blede makovih cvetov, kakor padlih iz trudnih rok spanca. In visoke palice iz brazdaste slonove kosti so vzdigovale žametni baldahin, na njem so se dvigali kakor bela pena veliki šopi nojevih peres, navzgor proti bledim,

rikalci ne ženejo in on, dr. Šusteršič, sploh ne sprejme portfelja! On stoji na mestu, kamor ga je postavilo ljudstvo. „Na tem mestu stojim in padem!“ Kaj ne da, kako efektno. Tu bi se bil moral vsuti dež na govornika, godba zaigrati „tuš“ in pevci zapeti „Liepa naša...“ ali „Hej Slovani“ ali pa — papeževo himno. Govoril je tudi o vseučiliškem vprašanju, pa tako, kakor bi se bil samo on in obstrukcionisti borili za naše šolske potrebe. Končno je izjavil, da mu oficijelno ni nič znane, da se je „Narodna zveza“ razšla in vali še v naprej vso krivdo na Zvezo Jugoslovancev, ako bi do tega prišlo, zaključujoč svoj govor kot pravi frazer in demagog: „Zato rečem še enkrat vsem, tudi najhujšim domačim nasprotnikom: bodimo edini v tem boju. Edinost, edinost in še enkrat edinost!“ Take besede imajo pri nas vedno grozen efekt, tako tudi v Ljubljani. Gospodje, ki so govorili za Šusteršičem, niso mogli z njim v efektnih frazah konkurirati. Korošec govori je blede besedičenje, slaboumno vtipkovanje in zabavljanje na tega in onega. Dr. Brejc je govoril o koroških razmerah. Dr. Krek je po svoji stari navadi in svojemu patronu Janezu Evangelistu na čast tako neevangeljsko in surovo zabavljaj, kakor to zna samo on. Mož je pri tem korigiral dejstva, trdeč, da klerikalci niso s svojo obstrukcijo zavlekli rešitve nobene za splošno blaginjo potrebne predloge. — Seveda v „Unionu“ zbranemu „vernemu in poštenemu“ ljudstvu se lahko tudi take reči brez kazni pripoveduje in ta Evangelist zna klobasati kakor nikdo drug. Jedro njegove učene surovosti je bilo pa to, da naj vlada le državni zbor razpusti, klerikalci, vsaj klerikalci na Slovenskem, bodo gotovo nekaj profitirali na tem. Tako se je končala ta lepa manifestacija klerikalizma v Ljubljani...

O Delegacije. Še vedno ni določeno, kedaj se snidejo delegacije. Ne avstr. ne ogrska vlada se nista dosedaj utegnili posvetovati o skupnem proračunu za 1910 ter je prav lahko mogoče, da se začnejo skupna posvetovanja šele decembra meseca.

O Protestni shodi. V Pragi je bil minolo nedeljo shod, ki ga je sklicala češka socialna demokracija in katerega se je udeležilo nad 20 tisoč ljudi. Protestiralo se je proti obstrukciji, ki je zakrivila predčasno zaključenje parlamenta; zahteva se, naj se parlament čim prej zopet skliče in naj se rešijo ljudske neobčnosti. Tudi drugod po Češkem in v Avstriji so bili shodi, na katerih se je razpravljalo o tem in za-

srebrnim reliefom na stropu. Smejoč narcis iz zelene bronovine je držal brušeno zrcalo. Na mizi je stala ploščnata skleda iz ametista. Zunaj pred oknom je videl silno kupolo stolnice, ki je stala kot temna zvezda med zasenčenimi hišami, in trudne straže, ki so na terasi, kraj reke v megli, korakale gor in dol. Daleč na vrtu je pel slavec. Lahen duh jasmína je plaval v odrto okno. Deček si je pogladil rjave kodre s čela. Vzel je lutnjo v roke in njegovi prsti so dahnili po strunah. Njegove težke trepalnice so se mu povsile in obšla ga je čudna utrujenost. Nikdar poprej ni občutil čara lepote in njene skrivnosti tako iz vse duše, tako poln globokega veselja.

Ko je odbilo v stolpu polnoči, se je dotaknil zvonca in vstopili so njegovi paži, ga slekli z mnogimi ceremonijami, mu vili na roke rožre vode in natrosili cvetlic na blazine. Nekaj trenutkov potem so zapustili sobano, in on je zaspal.

htevalo, da naj vlada stori kaj, da napravi konec neznanosti draginji vseh živil. V Nachodu na Češkem je policija in žandarmerija po nepotrebnem hotela razgnati mirne demonstrante in je pozaprila mnogo moških in ženskih udeležencev.

o **Perzija.** Nova vlada je naznala oficijelno vsem tujim vladam premeno na perzijskem prestolu. „Times“ poroča, da sta odstavljena šah in njegova žena želela, naj bi bil drugi sin njegov naslednik na prestolu, zastopnika Rusije in Anglije sta ga pa prepričala, da je to nemogoče in da ima to pravico samo najstarejši sin. Šah se je na to vdal in premena na prestolu je bila v narodnem zboru proglašena.

Dnevna kronika.

o **Toča v Sremu.** Dne 12. t. m. je potokla toča celo okolico od Iloka do Kamenice v Slavoniji. Vinogradi so popolnoma uničeni. Toče je padlo mestoma do 15 cm visoko.

o **„Grunvaldski dar“.** Kakor znano, nabirajo sedaj tudi Poljaki „grunvaldski dar“ v korist svojemu šolstvu v narodno ogroženih krajih. Te dni se je nabralo prvih stotisoč kron.

o **Vinski pridelok na Hrvaškem** cenijo navzlic nizkim povprečnim cenam za lansko leto 36 milj. 300 tisoč kron. To je seveda za Hrvaško prevelik pridelok in zato si sedaj iščejo Hrvati novih odjemalcev. Zlasti na Češkem. Mi slovenski Spodnještajerci pa storimo v tem oziru še mnogo, mnogo premalo!

o **Nov plin.** Vsled nove iznajdbe nekega Hermana Blan-a boče odslej mogoče tudi v krajih brez plinarn uvesti v gostilne in stanovanja razsvetljavo s popolnoma novim plinom. „La Revue“ poroča o tem sledeče: Ta novi plin se dobiva z destilacijo raznih oljnatih tekočin pri nižjih temperaturah kakor so potrebne za izdelovanje plina iz premoga. Plin se potem stisne, zapre v posebne valjaste posode in pošlje naročnikom na dom. Luč, katero daje ta plin, je zelo svetla in tudi ne škoduje na zdravju. Cilindri za plin so lahko različne velikosti; so lahko tako majhni, da zadostujejo le za kratko potovanje ali prevoze čez reko, pa tudi taki, ki zadostujejo potrebam cele hiše. Edino na to je treba paziti, da se postavi cilindri s plinom izven poslopja in nato napelje plin po hiši.

o **Don Karlos Burbonski,** pretendent na španski prestol, je umrl v Varese. Truplo prepeljejo v rodbinsko grobnico v Trst.

o **Umrlje v Krakovu** poljski slikar Boleslav Laszyski. Rojen je bil leta 1842 v Grabovju na Poznanjskem. — Njegova najbolj znana slika je „Pan Tadeusz“.

o **Antimilitaristični proces v Pragi.** Kakor v Zagrebu veleizdajski, tako je v Pragi antimilitaristični proces pravi avstrijski škandal. Samo da bo slednji kmalu končan in ne bo stal tako ogromnih vsot ljudskega denarja kakor zagrebški. Zadnji teden se je pri razpravah v Pragi zvečine čitalo razne pri obtožbah zaplenjene spise. Ta teden so se začeli pladoyerji; državnega pravdnika pladoyer bo jako obsežen. Razsodba bo izrečena v soboto, a mogoče tudi šele v ponedeljek.

o **Hrvatska napredna omladina** ima 6., 7. in 8. avgusta t. l. veliko zborovanje na Sušaku.

z **Afera Burcev-Harting.** Kakor smo že poročali, je stavil poslanec Jaures v francoski poslanski zbornici predlog, naj se odstranijo tuji policisti iz Francoske. Predlog je bil enoglasno sprejet.

Štajerske novice.

a **Nemški šolski nadzornik na Spodnj. Štajerskem.** Naučni minister je imenoval ravnatelja dekliške meščanske šole v Ptuj Antona Steringa za nadzornika nemških ljudskih šol na Spodnjem Štajerju, kar jih leži izven Maribora in Ptuja, torej tudi za celjske mestne šole. Ponemčevanje našega šolstva boče ta mož, čegar zveze s

„Südmarko“ in „Schulvereinom“ se gotovo ne bodo dale utajiti, le pospeševal. Kakor znano, je ta ustanovitev ideja bivše Beckove vlade in sedanji naučni minister Stürgkh je seveda tudi ni zavrgel. Človeku se ob tej priliki zopet pokaže pred očmi cela mizerija našega javnega življenja: mi naprednjaki smo sami v državnem zboru, dasi smo dosledni opozicionalci, za kako samostojno akcijo preslabi, klerikalci pa obstruirajo za — bosanske kmete in častihlepne namene pošameznikov. Take zadeve so gospodi seveda premalenkostne! Proračun naučnega ministerstva se je s postavko nemšk. šolsk. nadzornika za Sp. Štajer vred dovolil — in mi — naj zopet vkljub vsem „zmagam“ nad Bienerthom mirno gledamo, kako se naše šolstvo ponemčuje kakor naše sodnije in naša uprava. Pa kaj hočemo: klerikalci so zdaj rešitelji slov. naroda! Želimo samo to, da ne boče prišel prehud maček!

a **Pri Sv. Križu nad Mariborom** je v nedeljo govoril na nekem shodu znani gospod Vladimir Pušenjak o vsem mogočem: „o aneksiji, trializmu, mažarski banki, obstrukciji, opoziciji, o živini in zadružništvu“ kakor poroča „Straža“. Dvomimo, da so poslušalci razumeli, kaj hoče g. Pušenjak. Nekaj pikantnega pa je, da je dal vzoren značaj g. Vladimir Pušenjak Janezu Rožkarju iz Žitence in Wagnitza izreči popolno zaupanje. Človek, ki pozna te poštenjake in jih gleda pri delu, se obrne vstran in — Daleč smo res že na Spodnjem Štajerskem v boju za vero in moralo.

a **Iz „deželnega šolskega sveta.“** Definitivno so nastavljeni sledeči proviz. gg. učitelji, ozir. gspdc. učiteljice: pri Sv. Benediktu v Slov. goricah Marija Valenčak, pri Sv. Antonu v Slov. gor. Amalija Lorber, pri Sv. Barbari pod Mar. Katica Schweiger, na slov. šoli v Laškem trgu Juro Kislinger iz Petrovc, v Koprivnici Gudula Dragatin, v Olimju Marija Šket, v Pilštanju Aleks. Nerina, v Št. Vidu pri Planini Milka Bračič v Gorici pri Mozirju, Ivanka Černe. Učiteljica ročnih del v Bučah Ludmila Falk je prestavljena na dekliško ljudsko šolo v T. bovlje-Vode.

a **„Delavsko podporno društvo“** v Celju je priredilo minulo soboto zabavno-poučni večer za svoje člane v društvenih prostorih na Grabnu. G. Ivan Prekoršek je predaval o stališču, katero zavzema delavec proti narodu in v narodu. Predavanje je bilo zelo zanimivo in je vzbudilo živo debato med člani. Ta večer so prvič nastopili društveni tamburaši pod vodstvom vojega marljivega kapelnika in učitelja g. solicatorja Juga. Igrali so za kratko dobo nčenja zelo dobro in je videti, da se boče tamburski krožek vsled delavnih svojih članov še lep razvil. Kakor čujemo, namerava slediti g. J. Prekoršku še več predavateljev iz odbora „Zveze nar. društev“, ki bodo predavali o slovenskih delavskih vprašanjih.

a **Protestno zborovanje** proti zaključanju državnega zbora, proti splošni draginji in proti novim davkom so sklicali v nedeljo tunkajšnji socialisti k „zelenemu travniku“. Poročal je dež. poslanec Horvatek. V imenu slovenskih socialistov je govoril kraj. pomočnik Vizjak.

a **Iz celjskega občinskega sveta.** Župan Jabornegg je pri seji obč. sveta minuli petek naznanil odlok štaj. namestništva s katerim se daje štaj. deželnemu odboru dovoljenje za regulacijo Savinje in njenih pritokov okrog Celja, da se odstranijo nevarnosti event. povodnji. Dovoljenje se je dalo na podlagi komis. obhodov od 10. do 12. febr. Potemtakem bi se imelo regulirati sle-

dece vode: Savinjo od takozvanega Kristininega dvora do „grenadirja“; Loznico od izliva do jeza pri „Forsthofu“; Koprivnico od izliva do mosta pri okrajni cesti, oziroma še znabiti 1 1/2 km dalje; Sušico od izliva do okr. ceste in Voglajno od Savinje do izliva Hadinje. Načrt in pravno dovoljenje sedaj imamo, treba samo še — denarja. Ker ima mesto Celje tako pridne poslance, boče gotovo ta denar kmalu dovoljen v Gradcu in na Dunaju. — Gostilničarju Plevčaku v Gaberju se ni dovolilo znižanje vodarine od 168 K na 100 K. — Sklenejo se ostrejše odredbe glede postopanja v mestni mesnici in v ledenici in se odredijo za prestopke kazni do 100 K. — Priziv g. dr. Jos. Serneca glede neke stavbne zadeve se odloži, ker zadeva deloma kompetenco dež. odbora. — Zvišanje letnega payšala za popravlanje domobranske vojašnice se odkloni, pač pa se dovoli za popravila v „Studentenheimu“ za sedaj 2500 K. Pride pa še več. Tako zapravlja celjska mestna občina svoj denar za nepotrebno nemško vzgojevalnico poznejših narodnih hujškačev! — Prošnja nemških bratov v Vojniku za donesek vprid nabavi povega telovadnega orodja na nemški šoli se odbije.

a **Umrli** je v Celju dimnikar in hišni posestnik Jože Valenčak. Bil je seveda hud Nemec. Pogreb se je vršil včeraj.

a **Šolski izlet v planine.** Dne 16. t. m. je peljal učitelj g. Branko Zemljič iz Bočne okoli 25 učencev in učenk na Menino, kjer so v Gornjegrajski koči prenočevali. Drugi dan so bili že zarano pokonci in se veselili krasnega razgleda. Ta izlet je napravil otrokom neizmerno veselje. Kmalu poletijo v Logarsko dolino — Dne 22. julija se pelje 25 učencev in učenk iz Šoštanja v Solčavo, od tam gredo peš v Logarsko dolino, kjer prenočijo pri Piskerniku. Drugi dan si ogledajo slap pod Rinko in Okrešelj ter se vrnejo v Luče, kjer prenočijo. Tretji dan se peljejo v Gornjigrad in po Zadrecki dolini domov. — Taki izleti so zelo poučni, pospešujejo znanje domovinoslovja in ljubezen do domovine in naroda.

a **Ponočno streljanje.** Iz Ptuja poročajo včeraj: Ravnatelja nemške hranilnice Kasperja je nekdo nocoj ponoči v dvorišču njegove hiše z dvema streloma iz revolverja ranil. Jeden mu je prevrtal levo roko, drugi pa oplazil desno. Kaspar je jeden strel vrnil. — Zanimivo bi bilo zvedeti vzrok te ponočne strelne vaje. Nekateri pravijo, da je streljal nanj iz maščevanja odpuščen hlapec.

a **V Rogoško Slatno** je prišel zadnje dni srbski prestolonaslednik princ Aleksander. Zdravniki so mu nasvetovali naše štajerske toplice, da si nekoliko popravi slabo zdravje.

o **Lov v Vratih** (občina Dovje na Gorenjskem), eno najboljših in najzanimivejših lovišč na Kranjskem, ki so je imeli prej v rokah Nemci, je izdružbala slovenska družba za 3115 K.

a **Izobrazba Marijinih devic.** Minuli četrtek je napadla, kakor poroča marib. „Str.“, Antonija Cviki, posestniška hči z Metave neko viničarsko hčer Marijo Ribič brez vsega vzroka in jo je tako dolgo s palico pretepala, da jo je hudó ranila po glavi in roki.

Kranjske novice.

o **Splošen sestanek vseh slovenskih abiturijentov z učiteljske** bo dne 1. avgusta v Ljubljani. Mislim, da je to prvi sestanek, ki se ga udeleže vsa učiteljska. Vprašanje nastane, kako da ravno letos? Budimo se! Skupni interesi in skupne težnje nas vežejo.

— S sestankom je spojena tudi veselica. Pripravljalni odbor vabi vse učiteljske abiturijente, posebno pa tudi učiteljsko, da se udeleži sestanka. — Tovariški pozdrav!

Roroške novice.

a **„Slovenski dom“.** Prva številka tega poljudnega tednika narodno-napredne stranke na Kranjskem je izšla 17. t. m. List bo napredno slovensko kmetско glasilo za Kranjsko.

a **Na celovško učiteljske** sta imenovana za glavna učitelja dr. Graber iz Beljaka in prof. Leop. Pettauer iz Novega mesta.

a **Za Südmarko in Schulverein** so darovale abiturijentke celovškega ženskega učiteljske po 60 kron.

a **Pušcarska zadruga v Borovljah** je imela 10. t. m. občni zbor. Slovenci in soc. demokratje so postavili skupne kandidate, a vsled nečuvnega terorizma je prodrla nemškutar-ska lista.

Primorske novice.

a **Dr. Rybář o položaju.** V nedeljo 18. t. m. je tržaški poslanec dr. Rybář sklical shod v „Narodni dom“, da poroča o položaju, osobito o zaključanju drž. zbora. Na podlagi kričočih dejstev je — kakor poroča „Edinost“ — dokazoval, da proti tej vladi moramo biti vsi, brez ozira, na domače razmere, složni v najostrejši opoziciji in voditi proti njej boj z vsemi parlamentarnimi sredstvi. Navajal je razloge, ki so obstrukcijo opravičevali. Sprejela se je tudi v tem zmislu rezolucija.

a **Kos slovenske brezbriznosti.** Iz Goriškega se je v najzadnjem času izvedelo kar dva slučaja, da so slovenska veloposestva prešla v laške roke. Najprvo Kocjančičevo v roke nekega regnicola, sedaj pa zopet okoli 150 njiv slov. zemlje v Brdih, last pok. predsednika dež. sodnije v Trstu Urbaniča. Žalostno!

a **Velik cerkven rop.** V stolno cerkev v Kopru so vlomili v petek zvečer roparji, odpri s silo tabernakelj, polastili se ključev od zakladnice in odnesli 300 K, dalje 3 navadne srebrne kelihe, velik zlat kelih v gotiškem stilu, umetniško delo iz l. 1500, vreden nad 40.000 K. Odnesli so tudi še par drugih stvari in povzročili škode skupaj nad 60.000 K. Roparjev še niso dobili.

a **V Gorici** so zaprli na ukaz preiskovalnega sodnika dr. Abrama bivšega podravnatelja falirane „banca popolare goriziana“, Hektorja Piani. V njegovem stanovanju so istočasno našli spise, ki so se odstopili okrožni sodniji.

Vsemogočni je poklical danes ob dveh popoldne našo iskreno ljubljeno hčerko oziroma sestro

ZORICO

po dolgotrajni mučni bolezni prevideno s svetotajstvi v nežni starosti 18 let k večnemu počitku.

Pogreb ranjke boče v četrtek, 22. julija ob 4. uri popoldne, iz hiše žalosti, Miklavžev hrib št. 18 na okoliško pokopališče. Sv. maša zadušnica se boče brala v petek, dne 23. t. m. v farni cerkvi sv. Danijela.

Celje, dne 20. julija 1909.
Janez Bovha, oče. Marija Bovha, mati. Mici in Jelica, sestri. Janko, brat.

v V Sevnici ob Savi se je vršil včeraj občni zbor Ciril-Metodove podružnice, ki je doslej več let spala. Potov. učit. C.M. družbe g. Ivan Prekoršek je govoril o naloga podružnic in o potrebi obrambnega dela. Izvolil se je nov odbor, ki nam je porok, da bo oživljena podružnica tudi lepo prospevala v ponos narodne Sevnice in okrepitev organizacije slovenske šolske družbe!

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Politične zadeve.

v Praga, 20. jul. (Brz. „Nar. Dn.“) Izvrševalni odbor češke agrarne stranke je imel sejo, v kateri je poročal drž. posl. Udržal o političnem položaju. Po živahni debati se je sprejela sledeča izjava: Izvrševalni odbor češke agrarne stranke odobrava postopanje strankinih poslancev v državnem zboru in jim izreka popolno zaupanje ter zahvalo za njihovo moško in odločno zastopanje koristi češkega naroda in vsega slovanstva. (?)

v Pariz, 20. julija. (Brz. „Nar. D.“) Iz Teherana se potrjuje vest, da se misli dosedanj perzijski šah stalno naseliti na krmskem polotoku.

v Berlin, 20. julija. (Brz. „N. Dn.“) Iz Soluna poroča „Tageblatt“, da so mladoturki sporočili obrambnim kretskim velesilam, da turški narod v nobenem slučaju ne bode trpel priklopljenja Grške k Turčiji. Ako prebivalstvo na Kreti ni zadovoljno s turško nadvlado, ki itak obstoji danes le po imenu, bodo vedeli Turki svojo narodno čast po lastnem preudarku braniti.

v Berlin, 20. julija. (Brz. „N. D.“) S 23. jul. se pričakuje nekatere spremembe v turškem ministerstvu. Sedanji veliki vezir Hilmi-paša odstopi.

v Dunaj, 20. julija. (Brz. „Nar. D.“) „Prager Tagbl.“ priobčuje niz člankov, v katerih našteva vso škodo, ki jo trpi češka dežela vsled nedelavnega deželnega zbora. (K temu pripomnimo, da so te nedelavnosti krive nemške stranke v češkem deželnem zboru, ki so začele pred letom dni brez vsake potrebe obstruirati. Sedaj se prazijo v lastni masti in želijo, da bi se zopet sklical deželni zbor. Op. ured.)

Različne novice.

o Požun, 20. jul. (Brz. „Nar. D.“) V tukajšnji tovarni za sukno so prišli na sled velikim tatvinam, katere so izvršili nedoletni delavci v skladiščih za blago. Škode je baje za 100 tisoč kron. Policija išče sedaj trgovce in preprodajalce, ki so jemali ukradeno blago od mladih tatičev.

o Berlin, 20. julija. (Brz. N. Dn.) Ko je hotel včeraj parnik „Gutenberg“ včeraj popoldne izkrcati potnike pri Rolandsecku ob Reni, se je razpočil kotel na ladji. Kurjač je dobil težke rane. 3 osebe so pri reševanju ljudi na parniku utonile, 11 oseb, med njimi 3 uslužbenci na parniku, je težko ranjenih.

Narodni gospodar.

XII. poročilo o stanju hmelja v drugih krajih.

Tršice (Moravsko), dne 17./7. 1909. (Izvirno poročilo v češkem jeziku). Stanje hmeljnikov na Moravskem se je po nekaterih krajih zboljšalo. Dve tretjini rastlin so zrastle do vrha, ena tretjina samo čez polovico drogov. V primeru z lanskim letom je trta mnogo slabejša, ker je okužena po hmeljski ušici. Drugih škodljivcev sedaj na hmelju ni najti, vendar je vsled hladnega in neugodnega vremena v nadaljnjem raz-

voju zadržan in ne bode dal tolikšnega pridelka ko v minolem letu. Po lanskem hmelju sedaj zelo povprašujejo. Cena po kakovosti od 24 — 50 K za 50 kg. „Zemski chmelaški spolek pro markrabství Moravske v Tršicích“.

Žatec (Češko), dne 17./7. 1909. Povpraševanje in kupčija po lanskem hmelju prav živahna — cena do 70 K za 50 kg. Stanje hmeljske rastline se ni zboljšalo. Deževje brez konca in mrzle noči so povzročile neugodni, nadaljni razvoj rastline. V nizkih legah je črna rosa skoro popolnoma uničila vse nasade na drogih, v višjih legah pa so nasadi še precej lepi in po vsem soditi, je še mogoče, da bomo letos pridelali slabo polovico lanske množine — to pa le tudi takrat, ako dobimo ugodnejše vreme.

„Saazer Hopfen- u. Brauer Zeitung“ Norimberk, dne 17./7. 1909. Če je človek sodil vreme po zadnjih dneh, bi bil lahko upal, da se bode zboljšalo — a minulo noč je zopet silno deževalo; vsled tega se tudi o kakšnem zboljšanju hmeljske rastline govoriti ne more. Ona je le tu pa tam zrastle do vrha drogov, nima panog, listi pa so črni. Druga leta so bili nasadi tako košati, da so se panoge kar prijemale in napravile goščavo — letos pa je vse golo, da se vidi skozi vrste.

Špalt, dne 16./7. 1909. Vreme se je nekoliko zboljšalo, vendar se še naprej prorokuje slabo vreme. Hmelj v naši bližnji okolici je v obče lep, če je tudi nekaj po črni rosi okuženega; v daljši okolici pa je prav slab in ni upati, da da bi sploh kaj dal.

„Allg. Brauer- u. Hopfenzeitung“ Norimberk.

Vinski pridelok na Balkanu.

Iz Sofije poročajo: O stanju vinogradov prihajajo nepovoljna poročila. Pokazalo se je, da je napravil mraz mnogo večjo škodo nego se je spčetka mislilo. Tudi ostru zima je povzročila v mnogih krajih silen pozeh. Letošnjega pridelka bode malo. — Iz Beograda poročajo: Vinogradi so mnogo pretrpeli zaradi mraza. Letošnja trgatav bode dala polovico povprečnega pridelka.

Tržne cene.

19. julija.

Kava v Hamburgu: Santos Good Average za september 32 — za december 30'25, za marc 30'25, za maj 30'25. Tendence mirna.

Sladkor. Praga: surovi sladkor prompt K 23'70, nova kampanja K 22'60. Tendence mirna. — Vreme: lepo.

Budimpešta, 19. julija. Pšenica za oktober K 13'89, pšenica za april K 14'10, rž za oktober K 10'08, oves za oktober K 7'63, koruza za julij K 7'83 koruza za avgust K 7'90, ogrščica za avgust K 14'25. Pšenice se malo ponuja. Kupčija je majhna, tendence medla. — Promet 14.000 met. stotov. Pšenica za efektiv padla za 10, rž za 5 vin. Vreme lepo.

Budimpešta, 19. julija. Svinjad: ogrske stare, težke — do — vin., mlade, težke 140 do 143 vin., mlade, srednje 143 do 144 vin., mlade, lahke — do — vin.; zaloga 30.184 komadov.

Svinjska mast v Budimpešti: 165.—, namizna slanina 149.—.

Dunajska borza za kmetijske pridelke, 19. julija:

Ugodno vreme za žetev je povzročilo realizacijske kupčije v Pešti, vsled tega je zgubila jesenska pšenica 20, žito 10 vin. Promet ni velik. Tendence je padala. Oves in koruza ostala brez spremembe.

Veledajski proces v Zagrebu.

98. dan razprave.

Dr. Hinković nadaljuje svoja vprašanja na Nastiča, osobito glede tega, kako je N. izdal revolucionarno gibanje Črni gori. Nastič taji, da bi bil za to od črnogorske vlade kaj dobil, dobil je le odškodnino za stroške, potem malo odškodnino za boležen in 3000 K, da je izdal v svojo obrambo brošuro „Moje afere“. Nato sta grafološka veščaka prof. Ročić in prof. Müller izpovedala

svoje strokovno mnenje o dokaznih listinah, doprinešenih po Nastiču. Izjavljata, da sta oba od Nastiča predložena revolucionarna štatuta skoro gotovo pisana od ene in iste roke; gotovo je, da je izvod pisal Milan Pribičević, a jako verjetno je to tudi za drugi izvod.

Včerajšnja razprava se je odgodila na danes, ker je obolel votant Cekuš: v soboto se je namreč med razpravo zrušil raz galerije košček zidu in nastala je v dvorani mala panika. To je baje g. votanta tako vznemirilo, da je obolel. — Na današnji razpravi razložita veščaka prof. Ročić in Müller demonstrativno svoje strokovno mnenje.

Med Srbi in Hrvati v Ameriki se, kakor poroča splitsko „Naše Jedinstvo“, živo dela na to, da se naberejo večje denarne svote za družine obtoženih Srbov. Nabirati se misli 20.000 dolarjev (= okoli 100.000 kron).

Strojni ključavničar

kateri razume tudi kleparska dela sprejme se takoj v železarni A. Pogačnik, v Rušah pri Mariboru.

888

6—1

Na Glaziji v Celju v lastnem gledališkem šotoru. Zavarovan proti vsakemu vremenu.

F. Seitz-ev

royal-biograf

Nepresežno, največje in najlepše gledališče živih fotografij. — Podobe se predložijo v življenjski velikosti in sicer s pomočjo posebnega električnega svetlobnega stroja.

II. Spored za 20., 21. in 22. julij.

Izlet k slapom reke Niagara. Velicasten čudovito lep naravni posnetek.
Magična kocka, barvana.
Dirka v plavanju, jako komično.
Potres v Siciliji in Kalabriji, originalni posnetek.
Preveč šampanjca, jako komično.
Stari ovčar, drama na planinah.
Severni jelen v Laplandu, voznji pripomočki laplandcev, postavljanje šotorov, mali laplandci, krotenje severnih jelenov za nošnjo tovorov, množica tisočih severnih jelenov (jako zanimivo).
Zgodovina jajca v 6 poglavjih.
Žena kot reklama, jako komično.
Predstave so vsak dan ob 8^{1/2}, ob nedeljah in praznikih ob 4. uri pop. in ob 8. uri zvečer. Prizadjemo si spremembe programa. Program se spremeni vsake 3 dni. Posebne predstave za društva in šole po znižanih cenah.
Cene za sedeže: Zaprti sedež 1 K, I. sedeži 80 vin., II. sedeži 60 vin., III. sedeži 30 vin. Vojaki brez šarže in otroci do 10 let plačajo v I. in II. sedežih polovico, v III. sedežih polovico. I. sedeži so vzadi.
Ker so moje predstave imele povsod največji uspeh, pričakuje tudi tukaj najštevilnejši obisk z največjim spoštovanjem

Ferdinand Seitz

iz Celja, Štajersko.

„Narodna založba v Celju“

registrovana zadruga z omejeno zavezo

priporoča iz svoje zaloge:

„Knjižnica Narodne založbe v Celju“

I. zvezek.

Vsebina: Gogolj, Strašno maščevanje. Poslovenil J. A. Glonar. — Gogolj, Nos. Poslovenil Gregorij (106 strani).

Cena okusno broširanemu izvodu 80 v, po pošti 90 v.

„Uvod v narodno gospodarstvo“.

Po Maurice Blockovi knjigi „Petit manuel d' economie pratique“, uredil dr. Vekoslav Kukovec (160 strani). Cena 1 K, po pošti 1 K 10 vin.

Nadalje imamo še precej izvodov

„Kmetškega koledarja za l. 1909“

s celo vrsto izbornih gospodarskih člankov, katerega dajemo c. društvom, zavodom in knjižnicam po posebno znižanih cenah, knjižnicam tudi zastoj proti povrnitvi poštnine.